

การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม
ประเภทอิทธิรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557

The Synthesis of Research Projects funded by the Research Outreach Program
the fiscal year 2009-2014

จิรามร หัสเนตร (Jeeramon Hassanet)¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิทธิรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557 ประชากรที่ศึกษาเป็นรายงานการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิทธิรูปแบบการวิจัย ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557 ที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือก จำนวนทั้งสิ้น 51 โครงการ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกคุณลักษณะของงานวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) หัวหน้าโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ส่วนใหญ่สังกัดสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการวิจัยระหว่าง 200,001-250,000 บาท และดำเนินการวิจัยตามระยะเวลาที่กำหนด โครงการวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม/ชุดฝึกอบรมทางไกล ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง และไม่ระบุเทคนิคการกำหนดขนาดตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4 แบบ คือ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบประเมิน และชุดฝึกอบรมฯ ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลลัพธ์ที่ได้เป็นชุดฝึกอบรม/ชุดฝึกอบรมทางไกล และนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม การบูรณาการกับการเรียนการสอน และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. และ 2) ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิทธิรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 ครอบคลุมลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมใน 6 กลุ่ม คือ (1) ICT พัฒนาการศึกษทางไกล พัฒนาสังคมและชุมชน (2) การศึกษา (3) เศรษฐกิจ (4) สุขภาพ (5) การเกษตร และ (6) กลุ่มศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย โครงการบริการวิชาการแก่สังคม

Abstract

The objective of this research was to analyze and synthesize research projects that were funded by the university research outreach program in the fiscal years 2009-2014. The population was reports of research projects granted by the university research outreach program during 2009-2014. The tool

¹ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail : Jira_2@hotmail.com

used to collect data was a record form of research projects' characteristics. A total of 51 research projects were reviewed and selected. The statistics used for quantitative data analysis were frequency and percentage. The qualitative data were analyzed by content analysis. The findings are as follows: 1) principal investigators of research projects were affiliated with the School of Education, with granted research budget between 200,001-250,000 baht and completed within the specified schedule. Most of the research projects developed trainers/ distance training tool kits using a quantitative research approach called research and development. Research participants were educational staff and stakeholders in Bangkok and vicinity areas which were selected by purposive sampling without specifying sample size determination technique. The tools used in research projects included quizzes, questionnaires, assessment questionnaires, and training packages. Data were analyzed through descriptive statistics. The research outputs included training materials/ distance training packages. The research findings were utilized in terms of academic services provided to society, integration with classroom teaching, and publication in the School of Education Journal. 2) The results of research synthesis revealed that academic services provided to society were classified into 6 groups: (1) ICT for distance education development, and social and community development, (2) education, (3) economic, (4) health, (5) agriculture, and (6) arts, culture, morality and ethics.

Keywords: Research Synthesis, University Outreach Program.

วันที่รับบทความ: 14 มกราคม 2566

วันที่แก้ไขบทความ: 11 เมษายน 2566

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 12 เมษายน 2566

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ภารกิจด้านการวิจัย เป็นภารกิจหลักที่สำคัญที่สถาบันอุดมศึกษา จะต้องปฏิบัตินอกเหนือจากภารกิจด้านการผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมการวิจัยในระดับอุดมศึกษา คือ การวิจัย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ จำนวนผลงานวิจัย และนักวิจัยคือตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกได้ว่าองค์กรมีบุคลากรที่มีศักยภาพในการทำวิจัย และต่อยอดองค์ความรู้ ที่จะนำไปสู่โอกาสในการแข่งขัน การสร้างผลงานทางวิชาการ ให้เป็นที่รู้จักและได้รับการ

ยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ (พิชฌิชา นิปุณณะ, มปป.) สำหรับนักวิจัยและคณาจารย์ การทำวิจัยถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการทำงานให้มีศักยภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยการบูรณาการให้มีความทันสมัยตลอดเวลา (ดุสิต อธิวัฒน์, 2560)

สำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2548 อันเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป จากงบประมาณรายจ่าย

(เงินแผ่นดิน) โดยจัดทำแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อเป็นกรอบการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม จัดกลุ่มตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม และกำหนดแผนงานที่มีเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดค่าเป้าหมายที่ชัดเจน และเชื่อมโยงงบประมาณที่ได้รับจัดสรรกับแผนปฏิบัติการราชการประจำปี โดยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม แผนงานที่ 3 แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) (กองแผนงาน, 2555, น. 1-4) โดยในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2552-2557 กำหนดให้โครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุนต้องผ่านกระบวนการและขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย รวมถึงการพิจารณารายงานการวิจัย โดยมีโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยทั้งสิ้น 62 เรื่อง แต่ยังไม่ปรากฏมีการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดการดำเนินโครงการแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญว่าควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัยดังกล่าว โดยการรวบรวมงานวิจัยจัดหมวดหมู่ และจำแนกรายละเอียดของโครงการวิจัยเพื่อสรุปให้เห็นภาพรวมของโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประเภทอิงรูปแบบการวิจัยที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อโครงการที่เสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม รวมถึงเป็นสารสนเทศเพื่อมุ่งให้บริการสำหรับผู้สนใจในการทำวิจัยและต่อยอดงานวิจัย ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับการส่งเสริมการวิจัยที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อบริการวิชาการแก่สังคม/งานวิจัยที่ตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาชุมชนพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัย ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการดำเนินโครงการเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นแผน กำหนดทิศทาง

ของการพัฒนาเพื่อให้องค์ความรู้และกระบวนการพัฒนาที่ต้องดำเนินการให้ครบวงจรทั้งระบบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557

1.2.2 เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบวิจัย ที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557 ที่แล้วเสร็จ และผ่านการรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์จากคณะกรรมการวิจัย

1.3.2 เนื้อหาในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัย ในประเด็นดังนี้

1) การวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์เนื้อหาที่ครอบคลุมเนื้อหาใน 3 ประเด็น คือ ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลที่ได้จากการวิจัยตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม

2) การสังเคราะห์งานวิจัย โดยการสังเคราะห์เนื้อหาจากงานวิจัยที่ครอบคลุมประเด็นการวิจัยตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม ใน 6 กลุ่ม คือ 1) กลุ่ม ICT พัฒนาการศึกษากาไกล พัฒนาสังคมและชุมชน 2) กลุ่มการศึกษา 3) กลุ่มเศรษฐกิจ 4) กลุ่มสุขภาพ 5) กลุ่มการเกษตร และ 6) ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม

2. แนวคิดทฤษฎี

แนวความคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง และนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการศึกษา มีดังนี้

2.1 โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย

โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย เป็นแผนงานที่บรรจุอยู่ภายใต้โครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สำหรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการที่มีลักษณะการให้บริการ โดยมีการศึกษาสำรวจ วิจัยเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม และสามารถนำผลลัพธ์ (Outcome) ไปใช้จนสามารถสร้างผลกระทบ (Impact Factor) ต่อสังคมได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดแผนแม่บทการบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศ และเป้าหมายของประเทศ รวมถึงโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่บรรจุตามแผนพัฒนา มสธ. โดยจัดสรรเงินงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัยไว้ใน แผนงานที่ 3 แผนงานการส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม (โครงการใหม่) ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารโครงการวิจัย โดยได้จัดทำเกณฑ์การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบประมาณแผ่นดิน) ที่ระบุเงื่อนไขระยะเวลาการเปิดรับ และคุณสมบัติของผู้ขอรับทุนวงเงินสำหรับดำเนินการวิจัย ลักษณะโครงการที่เสนอขอรับทุน ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact Factor) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย (กองแผนงาน, 2557, น. 1)

2.2 การสังเคราะห์งานวิจัย

2.2.1 ความสำคัญของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นการศึกษา รายงานการวิจัยจำนวนมาก ที่ศึกษาปัญหาเดียวกันเพื่อ

สรุปผลการวิจัย ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่อง รวมทั้งการอธิบายสาเหตุที่มาของความแตกต่างเหล่านั้น โดยการรวบรวมงานวิจัยที่มีลักษณะเดียวกัน การจัดหมวดหมู่ และนำเสนอข้อสรุปของปรากฏการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้ ในการสังเคราะห์สามารถจำแนกได้อีกแบบหนึ่ง คือ การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติมาวิเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปให้เป็นที่ยุติ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ต้องเป็นงานวิจัยที่ให้ข้อมูลและค่าสถิติที่เพียงพอต่อการนำมาสังเคราะห์ โดยวิธีการทางสถิติสามารถแบ่งระดับของการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ 3 ระดับ คือ ระดับที่นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดความรู้ในหัวข้อนั้น เรียกว่า Meta-Analysis ระดับที่นำหัวข้อที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นสาขาใหม่ เรียกว่า Mega Analysis และระดับที่นำสาขาที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ เรียกว่า Super Analysis และการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (Qualitative Synthesis) เป็นการนำงานวิจัยมาเขียนบรรยายสรุปเข้าด้วยกัน โดยจัดหมวดหมู่ประเด็นข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยแต่ละเรื่อง เพื่อบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น.1, นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

2.2.2 ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเหมือนกับการทำวิจัยหรือยึดหลักตามขั้นตอนของการวิจัย คือ การกำหนดสาระที่สนใจศึกษา ปัญหาและขอบเขตการวิจัย โดยระบุตัวแปร สมมติฐาน และวัตถุประสงค์ในการศึกษา การรวบรวมข้อมูลจากการเสาะแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ การวิเคราะห์แปลผล โดยการวิเคราะห์สังเคราะห์ ดีความ และการนำเสนอผลสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการเผยแพร่งานวิจัย (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 6., ปาน

กิมปี, 2555, น. 5-7) โดยมีขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัย (อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน, 2531, น. 6, นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542. น. 25-26, สุวิมล ว่องวานิช, 2545) ดังนี้

1) กำหนดปัญหา โดยเริ่มจากการกำหนดปัญหาการวิจัยที่มีการทำวิจัยแล้วอย่างน้อยสองราย เนื่องจากปัญหาการวิจัยที่มีคุณค่าน่าสนใจ และเป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจน มักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจ และทำการวิจัยเป็นจำนวนมาก ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่เหมาะสมต่อการสังเคราะห์งานวิจัย

2) การวิเคราะห์ปัญหา โดยการนิยามปัญหาให้ชัดเจน ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผน และสมมติฐานการวิจัย

3) การเสาะค้น คัดเลือก และรวบรวมงานวิจัย โดยการเสาะค้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้จากเอกสาร รายงานการวิจัย ปริญญานิพนธ์ บทความย่อปริญญานิพนธ์ วารสาร ดัชนีค้นวารสาร ศูนย์ทรัพยากรข้อมูลทางการศึกษา (Educational Resource Information Center หรือ ERIC) คัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพของรายงานการวิจัย จากการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัย ในส่วนของวิธีดำเนินการวิจัย คุณภาพของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพ และรวบรวมรายละเอียดและผลการวิจัย โดยใช้การจดบันทึก การถ่ายเอกสาร หรือการกรอกแบบฟอร์ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ และครบถ้วนสมบูรณ์

4) การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย การวิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย และจัดหมวดหมู่ ของผลการวิจัย รายละเอียดลักษณะ และวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นข้อยุติโดยการแจแนบตามตัวแปรที่สนใจ และทดสอบความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย รวมถึง

เปลี่ยนความหมายผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

5) การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่ว ๆ ไป โดยเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งข้อสรุปข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

เป็นรายงานการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557 ที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ (1) เป็นงานวิจัยที่แล้วเสร็จ และผ่านการรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์จากคณะกรรมการวิจัยแล้ว และ (2) เป็นงานวิจัยที่เผยแพร่แล้ว และสืบค้นเล่มได้ โดยงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมีจำนวนทั้งสิ้น 51 เรื่อง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบบันทึกคุณลักษณะของงานวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญแบบบันทึกคุณลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ สาขาวิชา/หน่วยงานหัวหน้าโครงการ งบประมาณโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัยตามระยะเวลาที่กำหนด และประเด็นการวิจัย ตอนที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ประเภทของการวิจัย รูปแบบการวิจัย กลุ่มที่ใช้ในการวิจัย วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เทคนิคการเลือกตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล พื้นที่ในการวิจัย เครื่องมือการวิจัย การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตอนที่ 3 ผลการวิจัย ได้แก่ ข้อค้นพบจากการวิจัย และผลที่ได้รับจากการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยคัดเลือกและรวบรวมงานวิจัยตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ คือ เป็นงานวิจัยที่แล้วเสร็จ และผ่านการรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์จากคณะกรรมการวิจัย และเป็นงานวิจัยที่เผยแพร่ที่สืบค้นเล่มได้ กรอกรวบรวมข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย และข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัย ลงในแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์งานวิจัย เพื่อนำมาแจกแจงตามประเด็นที่กำหนด ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล สรุปผล และนำเสนอผลการสังเคราะห์งานวิจัยตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ และนำเสนอโดยใช้ตาราง และข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุน อุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2552-2557

1) ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 โดยหัวหน้าโครงการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ สาขาวิชา/หน่วยงานที่สังกัดมากที่สุดคือสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ งบประมาณโครงการวิจัยที่ได้รับอนุมัติมากที่สุดอยู่ระหว่าง 200,001-250,000 บาท โดยสถานภาพการวิจัย เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลา และเป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้

2) วิธีดำเนินการวิจัย โครงการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม และเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และมีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล การสุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้เครื่องมือร่วมกัน 4 ชนิด คือ แบบทดสอบ แบบ สอบถาม แบบประเมิน และชุดฝึกอบรมฯ โดยแบบ ทดสอบเป็นชนิดเลือกตอบ ส่วนแบบสอบถาม แบบประเมิน แบบบันทึก/ศึกษาเอกสารเป็นแบบประมาณค่า สำหรับแบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่มเป็นชนิดแบบโครงสร้าง เครื่องมือที่หาคคุณภาพด้วยการหาค่าความตรง ได้แก่ แบบทดสอบประเภทเลือกตอบ แบบสอบถามประเภทประมาณค่า แบบสัมภาษณ์และแบบสนทนากลุ่มประเภทแบบมีโครงสร้าง แบบประเมินประเภทตรวจสอบรายการ แบบประเมินแบบประมาณค่าและแบบบันทึกรายการ/ศึกษาเอกสารประเภทแบบประมาณค่า ในขณะที่เครื่องมือที่หาค่าความตรง และการหาค่าความเที่ยง ได้แก่ แบบทดสอบประเภทอัตนัย แบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ และใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหา

3) ผลที่ได้จากการวิจัย

3.1) ผลสำเร็จคาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น/คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่างในการให้บริการวิชาการแก่สังคม ที่ศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม โดยผลการวิจัยตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด สำหรับผลลัพธ์ที่ได้เป็นชุดฝึกอบรม/ชุดฝึกอบรมทางไกล ในขณะที่ประเด็นการวิจัยอื่น ๆ ผลการศึกษาตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยเป็นเว็บไซต์ Pocketbook และรูปแบบแหล่งเรียนรู้

3.2) การนำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยงานวิจัยที่ศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม และการวิจัยอื่น ๆ ได้นำผลจากการศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยการนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปสู่การให้บริการวิชาการแก่สังคม การบูรณาการกับการเรียนการสอน และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. วารสารการจัดการสมัยใหม่ และวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

4.2 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภท อิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557

โดยการสังเคราะห์งานวิจัยครอบคลุมลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคม สามารถจำแนกออกเป็น 6 กลุ่ม คือ 1) กลุ่ม ICT การพัฒนาการศึกษาทางไกล และการพัฒนาสังคมและชุมชน 2) กลุ่มการศึกษา 3) กลุ่มเศรษฐกิจ 4) กลุ่มสุขภาพ 5) กลุ่มการเกษตร และ 6) กลุ่มศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

4.2.1 กลุ่ม ICT พัฒนาการศึกษาทางไกล พัฒนาสังคมและชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 7 เรื่อง โดยทั้งหมดเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม ประกอบด้วย การพัฒนาชุดฝึกอบรมออนไลน์ การพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในจำนวน 5 เรื่อง เป็นการศึกษาวิจัยในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการ ภาษาอังกฤษ โภชนาการบูรณาการในโรงเรียน การผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับครู การวิจัยทางการบริหาร การศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และชุดฝึกอบรมแบบ e-Training เพื่อให้บริการกับประชาชนในกลุ่มพนักงานศูนย์บริการรถยนต์ และอีก 2 เรื่อง เป็นการพัฒนาชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้สำหรับนักเรียน และการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบสื่อการศึกษาสร้างสรรค์สำหรับครู

4.2.2 กลุ่มการศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 34 เรื่อง โดย 1) เป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม จำนวน 32 เรื่อง ประกอบด้วย (1) การพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ จำนวน 12 เรื่อง ในจำนวน 6 เรื่อง เป็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ได้แก่ การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย การใช้สถิติเพื่อการวิจัย การวิจัยเชิงประเมิน การเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัยการเรียนการสอน จำนวน 4 เรื่อง เป็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการสอน ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้อินเทอร์เน็ต และการสื่อสารการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และอีก 2 เรื่อง เป็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเขียนหนังสือราชการภาษาอังกฤษ และการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่มีเนื้อหาการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับบทกวีจากน้ำ (2) การพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จำนวน 17 เรื่อง ในจำนวน 6 เรื่อง มีเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาสังคม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา การจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา การจัดการเรียนการสอนสาระหน้าที่พลเมือง การจัดการเรียนการสอนสาระร่วมสมัยในวิชาสังคมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา การพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยยึดระบบการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 2 เรื่อง มีเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ได้แก่ การส่งเสริมความสามารถในการอ่านออกเขียนได้วิชาภาษาไทย และการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง การอ่านและการพูดในวิชาภาษาไทย จำนวน 3 เรื่อง มีเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่

การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาช่วงระยะความสนใจของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กิจกรรมพลศึกษาเพื่อพัฒนาช่วงระยะความสนใจและความสามารถในการสื่อสารของเด็กสมาธิสั้น และการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษและอีก 1 เรื่อง มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการสอนภาษาอังกฤษเบื้องต้นสำหรับครู นอกจากนี้ ในจำนวน 5 เรื่อง เป็นการจัดการเรียนการสอนอื่น ๆ โดยเป็นงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล คือ การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงสำหรับครู งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การผลิตชุดการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสำหรับครู งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ คือ กิจกรรมโครงการคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คือ การสอนวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สำหรับครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา และงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ สมรรถนะครูด้านการสอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (3) การพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา จำนวน 3 เรื่อง ในจำนวน 2 เรื่อง มีกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรมใกล้เคียงกัน คือ การทดสอบประสิทธิภาพสื่อสำหรับครู และการสื่อสารการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับครู และอีก 1 เรื่อง เป็นการพัฒนาความรู้ทางเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน และ 2) เป็นการศึกษาในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 2 เรื่อง ประกอบด้วย การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง วงกลม และพาราโบลา โดยใช้บทเรียน Learning Object Module และการประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยการประเมินความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรคการ

ดำเนินการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4.2.3 กลุ่มเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีจำนวนทั้งสิ้น 6 เรื่อง โดย 1) เป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม จำนวน 1 เรื่อง คือ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการบริหารและส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดประชาชน และ 2) เป็นงานวิจัยในประเด็นอื่น ๆ จำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วย (1) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่แรงงานในสถานประกอบการ (2) การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา: ครอบครัวแบบพอเพียงระยะที่ 2 (3) การประเมินหลักสูตรการศึกษาทางไกล เรื่อง การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง (4) โครงการวิจัยชุมชนกับการจัดการอุทยานธรรมชาติศึกษาชุมชนลุ่มน้ำเจ้าพระยาและท่าจีน และ (5) การเป็นองค์กรเชิงกลยุทธ์ของกระทรวงการคลัง

4.2.4 กลุ่มสุขภาพ มีจำนวน 1 เรื่อง เป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม คือ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำทีมงานสำหรับแกนนำของผู้สูงอายุ

4.2.5 กลุ่มการเกษตร เป็นงานวิจัยในประเด็นอื่น ๆ มีจำนวน 1 เรื่อง คือ การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จด้านการผลิตและการตลาดในการผลิตผักปลอดสารพิษระหว่างสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรทั่วไป ในอำเภอวังน้ำเขียว

4.2.6 กลุ่มศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม เป็นงานวิจัยในประเด็นอื่น ๆ มีจำนวน 1 เรื่อง คือ ธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานป่าไม้ของนายตริกคำแหง อดีตอธิบดีกรมป่าไม้

5. อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1: เพื่อวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 อภิปรายผลได้ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 จะเห็นได้ว่า นักวิจัยที่ได้รับทุนฯ ส่วนใหญ่เป็นคณาจารย์สังกัดสาขาวิชา มากกว่าบุคลากรสายสนับสนุน ทั้งนี้ เนื่องมาจากวัตถุประสงค์ของทุนอุดหนุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคมดังกล่าว เน้นผลการวิจัยที่นำไปสู่การสร้างผลลัพธ์ และสามารถส่งผลกระทบต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่างในการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างแท้จริง และต้องมีการจัดทำบทความเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสารที่มี Peer review อีกทั้งในการนำไปใช้ประโยชน์ยังกำหนดให้ผู้วิจัยนำเสนอการเชื่อมโยงการวิจัยไปสู่ในการพัฒนา/ปรับปรุง/บูรณาการการเรียนการสอน (สถาบันวิจัยและพัฒนา, 2556) ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของคณาจารย์ จะมีเพียงงานการวิจัย 2 เรื่อง ที่เป็นผลงานวิจัยของสายสนับสนุน คือ งานวิจัยเรื่อง ชุดฝึกอบรมทางไกลแบบ e-Training เรื่อง หลักการฝึกอบรม เนื่องจากนักวิจัยที่ได้รับทุน สังกัดสำนักการศึกษาต่อเนื่องที่มีหน้าที่โดยตรงในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งวิชาการและวิชาชีพให้แก่ประชาชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และได้นำผลการวิจัยไปใช้กับการจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ และงานวิจัย เรื่อง การประเมินผลโครงการบริการวิชาการแก่สังคม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 นักวิจัยที่ได้รับทุนสังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรทุนบริหารโครงการบริการวิชาการแก่สังคม โดยนำผลงานวิจัยดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาการจัดบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อย่างเป็นรูปธรรมในปีต่อไป รวมถึงการนำผลการประเมินไปใช้ในการตอบตัวชี้วัด ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในส่วนของงบประมาณโครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้รับอนุมัติงบประมาณโครงการวิจัยระหว่าง 200,001-250,000 บาท มากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากในการเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนาไม่กระบวนกรในการวิเคราะห์งบประมาณก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติทุน โดยยึดตามเกณฑ์การคิดงบประมาณและระเบียบที่กำหนด ดังนั้น การวิเคราะห์งบประมาณการวิจัยจึงมีอัตราใกล้เคียงกัน ประกอบกับวิถีดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม/ชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับการดำเนินการวิจัยจะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จตามระยะเวลา ตามที่ระบุไว้ในสัญญาารับเงินอุดหนุนการวิจัย เนื่องจากสถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดแนวทางและมาตรการในการติดตามการดำเนินโครงการวิจัยที่ชัดเจน รวมถึงกำหนดให้มีคณะทำงานพิจารณาโครงการและติดตามผลการดำเนินโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (เงินแผ่นดิน) ของมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการติดตามผลการเบิกจ่ายรายไตรมาส (กองแผนงาน, 2555, น. 1-4)

สำหรับวิถีดำเนินการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) เนื่องจากในการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ได้กำหนดให้ไว้ใน“ข้อ 7. เป็นโครงการที่มีลักษณะตรงกับศาสตร์หรือ อุตสาหกรรมของการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น ๆ และต้องมีความเชื่อมโยงกับชุดวิชาหรือหน่วยการสอนของมหาวิทยาลัย” (กองแผนงาน, 2556) สำหรับกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยพื้นที่ในการวิจัยเป็นพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ และ

ปริณิถน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย ได้กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณและการจัดกลุ่มการจัดสรรงบประมาณโครงการตามลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมที่ได้รับระบุว่า “...ต้องเป็นโครงการที่มุ่งการให้บริการความรู้ทางวิชาการทางด้านการศึกษาแก่ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้รับความรู้การพัฒนาความสามารถ และทักษะเพื่อการจัดการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (กองแผนงาน, 2553) รวมถึงเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ให้บริการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ที่กำหนดให้โครงการที่อิงรูปแบบวิจัยจะต้องเป็นงานวิจัยที่มุ่งไปสู่การสร้างผลลัพธ์ และสามารถส่งผลกระทบต่อพื้นที่/ชุมชน/กลุ่มตัวอย่าง ในการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างแท้จริง (กองแผนงาน, 2555) ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่จะใช้เครื่องมือ 4 แบบ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบประเมิน และชุดฝึกอบรมฯ โดยเครื่องมือทั้งหมดได้ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าความตรง และความเที่ยง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยจะใช้สถิติพรรณนา สถิติอนุมาณ การวิเคราะห์เนื้อหา การหาคุณภาพ และประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้เครื่องมือการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีความแตกต่างกันออกไปตามเรื่องและประเด็นที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุณี หรดาล และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2558) ที่ระบุว่าเนื้อหาสาระงานวิจัยของคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะมีเนื้อหาสาระของงานวิจัยที่มีลักษณะแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะศาสตร์ รวมถึงงานวิจัยที่ได้รับทุนจากแหล่งทุนโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิงรูปแบบการวิจัย) ส่วนใหญ่ศึกษาในพื้นที่ภาคกลาง

โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนามากที่สุด ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จะใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อีกทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภีรวัฒน์ นนทะโชติ (2554) ที่พบว่างานวิจัยด้านการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ส่วนใหญ่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง งานวิจัยส่วนใหญ่การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่มเครื่องมือในการวิจัยส่วนใหญ่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพทั้งโดยวิธีการหาความเที่ยงตรงและวิเคราะห์ความเชื่อมั่น และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน 3 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย/ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2557) และ สุนันทา ศรีม่วง และคณะ (2558) ที่ระบุเครื่องมือในการวิจัยจะมีการหาคุณภาพเครื่องมือ และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2: เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 อภิปรายผลได้ดังนี้

งานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประเภทอิงรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในประเด็นการพัฒนาชุดฝึกอบรม โดยใช้การวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ชุดฝึกอบรม และสามารถนำผลการวิจัยไปต่อยอดสู่การบริการวิชาการแก่สังคม รวมถึงบูรณาการกับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และตีพิมพ์เผยแพร่ได้ ทั้งนี้ ผลการวิจัยทั้งหมดสามารถตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประการ เนื่องจากสถาบันวิจัย

และพัฒนากำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินโครงการวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยพิจารณาคุณภาพของรายงานการวิจัยก่อนนำเสนอคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่ต่อไป ซึ่งเป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนดตลอดจนงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประเภทอิทธิพลรูปแบบการวิจัย ประจำปี 2552-2557 ตอบโจทย์ตามหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่กำหนดลักษณะการให้บริการวิชาการแก่สังคมไว้ 7 กลุ่มคือ กลุ่ม ICT พัฒนาการศึกษาก้าวไกล กลุ่ม ICT พัฒนาสังคมและชุมชน กลุ่มการศึกษา กลุ่มเศรษฐกิจ สังคม การเมือง กลุ่มสุขภาพ กลุ่มการเกษตร และ ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ที่นำไปสู่การให้บริการความรู้ทางวิชาการแก่ประชาชน ชุมชน และ สังคม (กองแผนงาน, 2553) รวมถึงการเผยแพร่บริการวิชาการแก่สังคมบนเว็บไซต์ การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย โดยงานวิจัยส่วนใหญ่สามารถนำขึ้นเว็บไซต์โครงการเผยแพร่ผลการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นไปตามมติคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบประมาณแผ่นดิน)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 ด้านการจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกหน่วยงานได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนอุดหนุนการวิจัยผ่านช่องทางสถาบันวิจัยและพัฒนา ตลอดจนเพิ่มการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินการวิจัยให้สามารถกระจายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง และมีจำนวนผลงานวิจัยที่เกิดจากงบประมาณโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (อิทธิพลรูปแบบวิจัย) ให้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น

เพื่อสะท้อนถึงการดำเนินงานตามพันธกิจหลักด้านการบริการวิชาการ และเพื่อให้ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงทบทวนการกำหนดแผนงานและการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประเภทอิทธิพลรูปแบบการวิจัย ให้ครอบคลุมสาขาวิชา/หน่วยงานของมหาวิทยาลัยอย่างทั่วถึง ตลอดจนกำหนดเกณฑ์การจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย การติดตามประเมินผลการบูรณาการบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนการสอนและการวิจัย และประโยชน์หรือผลกระทบของการให้บริการวิชาการแก่สังคมอย่างเป็นรูปธรรมในทุกปีงบประมาณ ตลอดจนจัดทำภาพรวมข้อมูลโครงการบริการวิชาการแก่สังคมใช้ประกอบการกำหนดนโยบายในการจัดสรรงบประมาณ ต่อไป

6.1.2 ในด้านประเด็นการศึกษา มหาวิทยาลัยโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาควรมีการรวบรวมและจัดกลุ่มองค์ความรู้ตามศาสตร์ หรือสาขาวิชาเพื่อจัดทำฐานข้อมูลชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว รวมถึงจัดทำสารสนเทศเผยแพร่บนเว็บไซต์การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย และเชื่อมโยงไปยังในระบบฐานข้อมูลงานวิจัยและการเผยแพร่ของสถาบันวิจัยและพัฒนา รวมถึงผลักดันให้เกิดการต่อยอดเพื่อพัฒนาชุดอบรมต่าง ๆ ไปสู่หลักสูตรการอบรมในเชิงพาณิชย์ต่อไป

6.1.3 ในด้านการใช้ประโยชน์จากข้อค้นพบการวิจัย มหาวิทยาลัยควรกำหนดให้มีมาตรการหรือกลไกในการบังคับเพื่อให้เกิดการนำข้อค้นพบจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการวิจัย

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากแหล่งทุนอื่น ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมการทำงานวิจัยของมหาวิทยาลัยทั้งหมด หรือศึกษาเฉพาะโครงการวิจัยที่มีลักษณะการพัฒนาชุดฝึกอบรมหรือชุดฝึกอบรมทางไกล เพื่อนำ

ชุดฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมทางไกลมาจัดหมวดหมู่และนำมาบูรณาการ เพื่อพัฒนาหลักสูตรในเชิงพาณิชย์ต่อไป

6.2.2 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยรูปแบบอื่น เช่น วิธีการอภิธาน (meta-analysis) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สมบูรณ์ขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2553, 22 สิงหาคม).

หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ พ.ศ. 2554. ใน เอกสารประกอบการประชุมชี้แจง เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. (เอกสารไม่ตีพิมพ์). นนทบุรี : ผู้แต่ง.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2554). แผนงาน

โครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. (เอกสารไม่ตีพิมพ์). นนทบุรี : ผู้แต่ง.

_____. (2555). ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. (เอกสารไม่ตีพิมพ์). นนทบุรี : ผู้แต่ง.

_____. (2556). แผนงานโครงการบริการวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.

เอกสารไม่ตีพิมพ์. นนทบุรี : ผู้แต่ง.

_____. (2557). คู่มือการจัดทำคำขอและบริหารจัดการโครงการบริการวิชาการแก่สังคม (ไม่อิงรูปแบบวิจัย) ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี : ผู้แต่ง.

ดุสิต อธิวัฒน์. (2560). การวิจัยเพื่อตอบโจทย์ตัวเอง มหาวิทยาลัย และสังคม. ค้นเมื่อวันที่ 26

กุมภาพันธ์ 2563, จาก

<https://tu.ac.th/yopin-ambasad>.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). การวิเคราะห์อภิธาน (Meta-Analysis). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเฉิด โสภณ. (2553). ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

บุญศรี พรหมมาพันธ์. (2557, มกราคม-มิถุนายน). การสังเคราะห์งานวิจัยจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 7(1).

ปาน กิมปี. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ใน ประมวล สารชุดวิชาสัมมนาการวิจัย การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยที่ 5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พิชญนิชา นิปุณณะ. (มปป.). การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์. ค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2566, จาก [https://erp.mju.ac.th/ open File.aspx?id=Mjk5NTlw&method=inline](https://erp.mju.ac.th/open File.aspx?id=Mjk5NTlw&method=inline).

ภีร์วัฒน์ นนทะโชติ. (2554). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการศึกษาทางไกล. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (รายงานการวิจัย). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2556). หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติทุนอุดหนุนการวิจัย โครงการบริการวิชาการแก่สังคม (งบประมาณแผ่นดิน) ประจำปี 2556. ใน เอกสารประชาสัมพันธ์ประกอบการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย

**โครงการบริการวิชาการแก่สังคม ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2556.** (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุนันทา ศรีม่วง และคณะ. (2558, กรกฎาคม-ธันวาคม).

การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนจาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปี พ.ศ. 2555-

2556. **วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร**, 10(2).

สุวิมล ว่องวานิช. (2545). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้น**

เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.

